

กฤษฎีกาสาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๖ สิงหาคม - กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

๗ สิงหาคม วันรำลึกถึง
พระบิดาแห่งกฎหมายไทย

กฤษฎีกาสาร

Activities

ประมวลภาพกิจกรรม

คุณพรทิพย์ จਾਲะ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีสวดมนต์และเจริญสติเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเข้ารับการรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช โดยมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานเข้าร่วมพิธีดังกล่าว ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๓ คน ได้แก่ **น.ส.จิรภัทร์ การประเสริฐกิจ นายธรรงค์ ขุนชู และนางณัฏฐ์จิรี อ่วมทอง** ได้รับการคัดเลือกเป็น “ข้าราชการพลเรือนดีเด่นประจำปี ๒๕๔๘” โดยเข้ารับมอบประกาศนียบัตรและเข็มเชิดชูเกียรติ (ครุฑทองคำ) ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ในวันจันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙

ดร.สงขลา วิชัยขัทคะ กรรมการร่างกฎหมายประจำ ให้การต้อนรับคณะ Mme. Ce'lia Ve'rot กรรมการร่างกฎหมายและตุลาการประจำสภาแห่งรัฐ จากสภาแห่งรัฐ ประเทศฝรั่งเศส โดยมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานเข้ารับฟังการบรรยายพิเศษ เรื่อง “คุณภาพของกฎหมาย” ในวันพุธที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์

UNUSUAL THINGS Editor Talk

สารบัญ Content

“กฤษฎีกาสาร”ฉบับนี้เป็นฉบับที่ครบรอบ ๑ ปี ของการจัดทำ ต้องขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านทุกท่านที่ติดตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นและคำติ-ชม ของทุกท่าน ทางกองบรรณาธิการยินดี น้อมรับและจะนำไปปรับปรุงให้กฤษฎีกาสารฉบับ ต่อๆ ไปดียิ่งๆ ขึ้น และได้จัดส่งของที่ระลึกให้กับทุกท่านที่ส่งความคิดเห็นเข้ามาแล้ว

ในช่วงนี้สภาพอากาศปรวนแปร การเมือง ผันผวน และเศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาลง ขอให้ท่านผู้อ่านทุกท่านดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจให้ดี เพื่อให้สามารถยืนหยัดต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างสง่างาม

สำหรับสาระในฉบับนี้ ฝ่ายพัฒนา กฎหมายได้นำเรื่องราวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ของประเทศอินเดียมาบอกเล่าให้ได้รับทราบกันว่ามี ความเหมือนหรือต่างกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ของประเทศไทยอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ มีกฎหมาย และความเห็นทางกฎหมายที่น่าสนใจมาแนะนำ เปรียบเหมือนเช่นเคย รวมทั้งได้นำเสนอบทบาท หน้าที่และ วิธีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในสื่อบ พิเศษ เพื่อให้ท่านผู้อ่านที่เป็นประชาชนทั่วไปได้เข้าใจ

- ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ
ของสำนักงาน๒๓
- เทคโนโลยีสารสนเทศ๓
- ข่าวแวดวงกฎหมาย๕
- สก๊อปพิเศษ๙
- คณะกรรมการเลือกตั้งของประเทศไทย๑๓
- คณะข้าราชการสำนักงานศึกษาชวาม
น ประเทศออสเตรเลีย ตอนสุดท้าย.....๑๕
- เล่าเรื่องกฤษฎีกา๒๐

ถึงรูปแบบการทำงานของสำนักงานมากขึ้น ปิดท้าย กฤษฎีกาสารฉบับนี้ด้วยคติพจน์ประจำพระองค์ของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระบิดาแห่งกฎหมายไทย ซึ่งนักกฎหมายและหน่วย งานด้านกฎหมายได้พร้อมใจกันร่วมพิธีวางพวงมาลา ถวายสักการะ เนื่องในวันรพี วันที่ ๗ สิงหาคม ผ่านมา แล้วพบกันใหม่ในกฤษฎีกาสาร ฉบับขึ้นปีที่ ๒

....สวัสดิ์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

คุณพรทิพย์ จาละ
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นางสาวพวงเพชร สารคุณ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นางจริยา เจียมวิจิตร
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายอชพร จารุจินดา
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ
กรรมการร่างกฎหมายประจำ

นายสงขลา วิชัยชิตะ
กรรมการร่างกฎหมายประจำ
นายธรรมนิตย์ สุ่มันตกุล
กรรมการร่างกฎหมายประจำ
นายนิพนธ์ ยะกิมมี
กรรมการร่างกฎหมายประจำ
กองบรรณาธิการ
นางแนนน้อย รัตนเสถียร
บรรณาธิการ
นายวราภรณ์ชัย บุญบำรุง
นางสาวจรรววรรณ เองตระกูล
นายดิลลิต โหตระกิตย์
นายอภิมุข สุขประสิทธิ์

นายเชวง ไทยยิ่ง
นายปกรณ์ นิลประพันธ์
นางสิรินันท์ ปานเสมศรี
นางสาวพรเพ็ญ คำคุณวัฒน์
นางกรรณกนก ช่างกึ่งเหมาะ
นางสาวรัชนี สังข์ทองงาม
นางชุตินา ไทใหญ่

ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ส่วนช่วยอำนวยความสะดวก
สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๙ ต่อ ๒๐๗, ๒๐๘ โทรสาร ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๙ ต่อ ๒๑๓
www.krisdika.go.th www.lawreform.go.th

ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในวันศุกร์ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๙ ในหัวข้อ “รู้จักตัวเอง” โดย แพทย์หญิงอมรามาธิลา อดีตแพทย์ประจำโรงพยาบาลศิริราช และในวันศุกร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๙ ในหัวข้อ “วิธีปฏิบัติให้คิดกุศล” โดย พระธรรมโฆษณาจารย์ เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ ชั้น ๓

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสำนักกฎหมายปกครองจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ ๓ - ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๕๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อันจะส่งผลให้ประชาชนในฐานะผู้รับบริการจากรัฐได้รับความถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

การรับฟังความคิดเห็นและการประเมินผลการปฏิบัติราชการปี ๒๕๕๙ และแนวทาง การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นและการประเมินผลการปฏิบัติราชการปี ๒๕๕๙ และแนวทางการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดเชียงราย ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้กำกับตัวชี้วัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสำนักงาน จำนวน ๖๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐

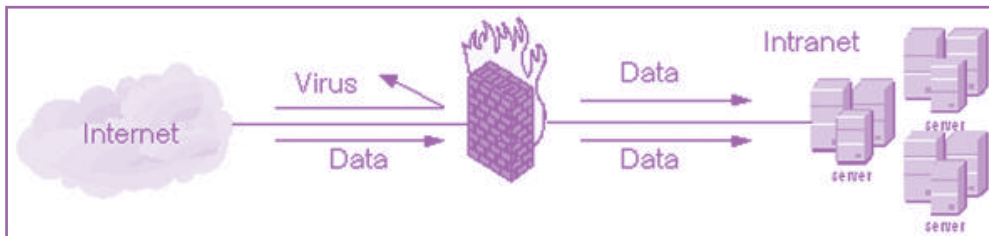
การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการกับการรับฟังความคิดเห็น การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการกับการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้รับทราบผลการปฏิบัติราชการและแนวทางการปฏิบัติตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ๒๕๕๙ รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติราชการ และรับทราบแนวทางการปฏิบัติราชการในปีต่อไป โดยกำหนดจัดระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ กันยายน ๒๕๕๙ ณ เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๒๒๐ คน

ระบบรักษาความปลอดภัยเครือข่าย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

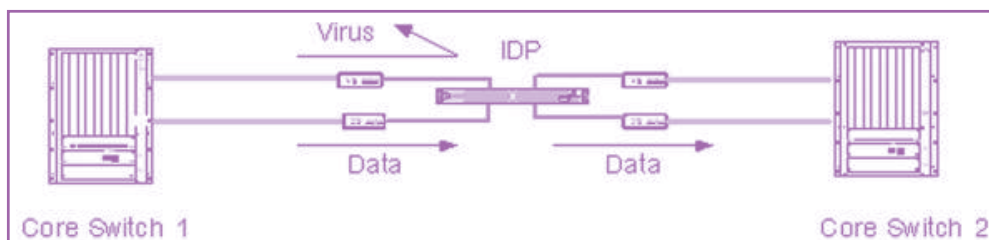
ในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการทำงาน ต้องมีการติดต่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน ทั้งระหว่างบุคลากรภายในองค์กรเดียวกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกและการค้นหาข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ย่อมมีความเสี่ยงที่จะเกิดผู้ไม่หวังดีบุกรุกเข้ามาสร้างความเสียหายกับระบบ ข้อมูล เครือข่าย อุปกรณ์ต่างๆ ทำให้ประสิทธิภาพของระบบลดลงหรือก่อให้เกิดความผิดพลาดได้ สำนักงานได้วางระบบในการป้องกันความเสี่ยงและรักษาความปลอดภัยในหลายระดับชั้น โดยใช้ทั้ง Hardware และ Software ดังต่อไปนี้

๑. ระบบ FIREWALL

เป็นระบบรักษาความปลอดภัยด้านแรกที่ป้องกันการบุกรุกของไวรัสและผู้ต้องการเจาะระบบจากภายนอกที่จะเข้ามาในระบบเครือข่ายภายในของสำนักงาน เมื่อมีไวรัสต้องการเข้ามาในระบบ Firewall จะทำการตรวจสอบและทำการป้องกันไม่ให้ข้อมูลที่มีไวรัสวิ่งผ่านสู่ระบบภายในได้

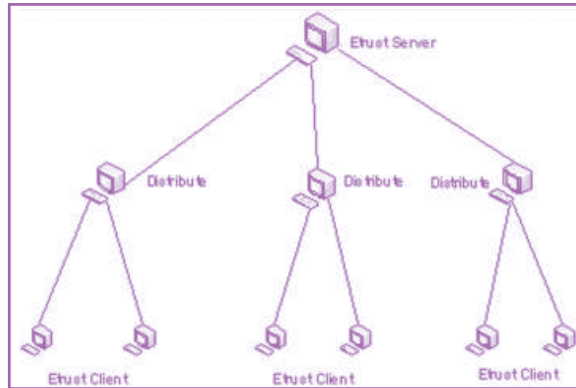
๒. ระบบ IDP (Intrusion Detection and Prevention)

เนื่องจากระบบ Firewall ไม่สามารถตรวจจับพฤติกรรมของบุคคลหรือระบบที่อยู่ภายในเครือข่ายได้ จึงจำเป็นต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจจับพฤติกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในเครือข่าย

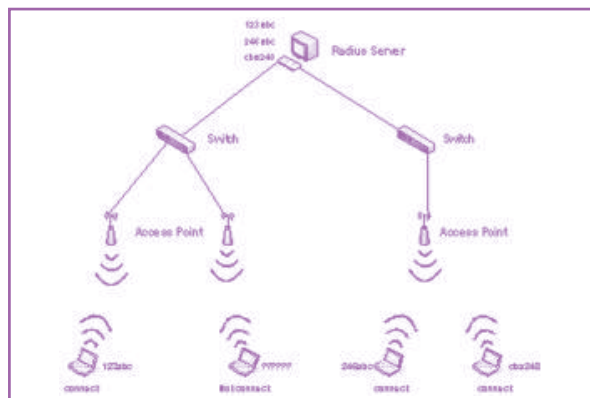
ระบบ IDP เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการแจ้งเตือนและป้องกันการบุกรุก ซึ่งในสำนักงานจะมีการแบ่งระบบเครือข่ายออกเป็นวงเครือข่ายย่อย (VLAN) โดยมี Core Switch เป็นตัวแบ่งเครือข่ายย่อย IDP จะเป็นตัวตรวจสอบและป้องกันไวรัสไม่ให้อันตรายเข้ามาในวงเครือข่ายย่อยไปสู่อีกเครือข่ายหนึ่งได้ ระบบตรวจจับการบุกรุกจะทำการวิเคราะห์กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ว่าเป็นการบุกรุกหรือความพยายามในการบุกรุกหรือไม่ โดยอาศัยค่าต่างๆ อาทิเช่น Network traffic, CPU utilization, I/O utilization, user location, หรือ file activities ต่างๆ

๓. ระบบ Etrust Server

เป็นโปรแกรม Anti Virus ที่ใช้ในการป้องกันเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลในสำนักงาน โดยการทำงานของ Etrust จะมีการ update ข้อมูล Anti Virus ทุกวันและจะทำการกระจายข้อมูล Anti Virus ให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เป็นตัวกระจายของแต่ละวงเครือข่าย(Distribute)ซึ่งเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง ๔ อาคารสำนักงานและตัว Distribute จะกระจายให้เครื่อง Etrust Client อีกต่อหนึ่ง

๔. ระบบรักษาความปลอดภัยใน Wireless LAN

สำนักงานได้ติดตั้งระบบ LAN ไร้สาย หรือ Wireless LAN ภายในอาคารสำนักงานทั้ง ๔ แห่งรวม ๓๓ จุด เพื่อให้การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ Notebook ซึ่งมีอุปกรณ์เชื่อมต่อเครือข่ายแบบไร้สาย สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก ทั้งในการปฏิบัติงานและการประชุม

นอกจากความสะดวกสบายในการใช้งานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเครือข่าย และฐานข้อมูลเป็นสำคัญ สำนักงานจึงได้ติดตั้ง Radius Server ซึ่งเป็น Server ที่ใช้รักษาความปลอดภัยรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้ในการตรวจสอบการขอใช้สิทธิ์หรือพิสูจน์สิทธิ์ (Authentication) ของผู้ใช้งานผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless Lan) ตามมาตรฐานของ IEEE 802.1X โดยผู้ที่สามารถใช้งานเครือข่ายไร้สายได้จะต้องมีข้อมูลเก็บไว้ที่ตัว Radius Server เสียก่อนจึงจะสามารถใช้งานระบบเครือข่ายไร้สายได้ สำหรับข้อมูลที่เก็บไว้ใช้ในการตรวจสอบสิทธิ์นั้น ใช้ MAC Address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ของสำนักงานหรือของบุคคลที่สำนักงานอนุญาตให้ใช้ Wireless LAN ของสำนักงานเท่านั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันความปลอดภัยได้อีกทางหนึ่ง

กฎหมายที่น่าสนใจ

สำหรับ “กฤษฎีกาสาร” ฉบับนี้มีกฎหมายในระดับพระราชกฤษฎีกาที่น่าสนใจฉบับหนึ่งคือ “พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๙” โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า

ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรและให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ แต่ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย ที่ ๙/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ วินิจฉัยว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น เป็นการเลือกตั้งที่ทำให้เกิดผลของการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรม และไม่เป็นปกรองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงจึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๑๐๔ วรรคสาม และมาตรา ๑๔๔ และเมื่อกำหนดเวลาที่จะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป อันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ล่วงพ้นหกสิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง ไปแล้ว จึงให้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป อันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผล

ใช้บังคับ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง ต่อไป และเนื่องด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งว่าได้หารือพรรคการเมืองแล้วจึงเสนอให้วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมและเปิดโอกาสให้ผู้ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งมีเวลาเพียงพอในการเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และสามารถหาเสียงเลือกตั้ง หรือดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งใดๆ อย่างทัดเทียมกัน รวมทั้งเป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ให้กำหนดวันเลือกตั้งใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ สมควรที่จะได้กำหนดวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง ตลอดจนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงระยะเวลาที่แน่นอนในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยทั่วกัน เป็นการล่วงหน้า และสามารถเตรียมการหรือตัดสินใจดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งได้ก่อนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง และวันเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างเที่ยงธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๗๕ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙)

นายจิรพงษ์ เวชมงคลกร เรียบเรียง
ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

ความเห็นทางกฎหมาย

ของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

ผู้อ่านหลายท่านคงเคยได้ยินคำว่า “อินเทอร์เน็ต” ซึ่งเป็นคำที่ถูกใช้บ่อยจนกระทั่งพูดได้ว่า ในแต่ละวันจะต้องได้ยินคำว่า “อินเทอร์เน็ต” ก็ว่าได้ แต่จะมีบางท่านถามว่าแล้วคำว่า “อินเทอร์เน็ต” หมายถึงอะไร ?

อินเทอร์เน็ต (Internet) มาจากคำว่า Inter Connection Network หมายถึง เครือข่ายของ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน ลักษณะ ของระบบอินเทอร์เน็ต เป็นเสมือนใยแมงมุมที่ครอบคลุม ทั่วโลก ในแต่ละจุดที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตนั้น สามารถ สื่อสารกันได้หลายเส้นทาง โดยไม่กำหนดตายตัว และไม่จำเป็นต้องไปตามเส้นทางโดยตรง อาจจะผ่านจุดอื่นๆ หรือ เลือกไปเส้นทางอื่นได้หลายๆ เส้นทาง

จากความหมายและสภาพของการใช้ งานของอินเทอร์เน็ต ทำให้ในสภาพปัจจุบันเป็นโลก แห่งการสื่อสารไร้พรมแดน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และประหยัดที่สุด จึงมีเครือข่ายเชื่อมโยงกัน อยู่ทั่วโลก และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ในอนาคต ปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้ทุกคนไม่สามารถ หลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวได้ การที่ อินเทอร์เน็ตได้มีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น จึงเกิดภัยมืดที่มากขึ้นเป็นทวีคูณที่คุกคามต่อเยาวชน ทำให้เยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติเกิดการเลียนแบบ รวมทั้งมีการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสมผ่าน อินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็วด้วย “กฤษฎีกาสาร” ฉบับนี้จึงขอนำเสนอสรุปความเห็นทางกฎหมาย ที่น่าสนใจของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับอำนาจ ของตำรวจในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมมาเสนอ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง

กรณีตำรวจแจ้งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) ปิดกั้นเว็บไซต์ที่มีการทำผิดกฎหมาย แล้วผู้ให้ บริการฯ ไม่ทำตามคำสั่ง จะถือว่าผู้ให้บริการฯ รายนั้น มีส่วนร่วมในการทำผิดเรื่องนั้นด้วยหรือไม่ อย่างไร

การที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่งข่มเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต กระทำความผิดโดยใช้บริการของผู้ให้บริการ จึงอาจ ถือได้ว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก แก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในการทำผิด เข้าข่าย เป็นผู้สนับสนุนตามมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ประเด็นที่สอง

ตำรวจสั่งปิดเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพ ลามกหรือมีการทำผิดตามกฎหมายอย่างอื่น จะต้อง มี หมายศาลหรือไม่ อย่างไรคำสั่ง

ดังกล่าววาระทบทกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพของบุคคล ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ยของรัฐจึงจะมีอำนาจกระทำได้ เมื่อไม่มี กฎหมายให้อำนาจไว้ จึงไม่อาจสั่งปิดเว็บไซต์นั้นเอง หรือขอให้ศาลสั่งปิดได้ แต่อาจแจ้งให้คณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเพิกถอนใบอนุญาตการให้ บริการอินเทอร์เน็ตได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราช บัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ประกอบกับข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ แห่งประกาศคณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘

ประเด็นที่สาม

พนักงานสอบสวนออกหมายเรียก เอกสารหรือพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลทางโทรคมนาคมหรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จะต้อง มีหมายศาลหรือจะต้องร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่ง อนุญาตก่อนหรือไม่ อย่างไร

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ข้อมูลตาม ที่หาหรือมานี้เป็นเรื่องที่สำคัญงานตำรวจแห่งชาติขอทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ตลอดจนรายละเอียดการเชื่อมต่อ ที่ระบุระยะเวลา login และ logout ของผู้ใช้บริการ อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีข้อความใน “สิ่งสื่อสารที่บุคคล ติดต่อกัน” ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือเป็นข้อมูล ข่าวสารอันเป็นรายละเอียดที่ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อ ประโยชน์ในการกระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติ

การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดไว้ ดังนั้น หากข้อมูลพนักงานสอบสวนต้องการอยู่ในรูปของ เอกสาร ก็อาจออกหมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครอง เอกสารให้จัดส่งมาให้ได้ตามมาตรา ๑๓๒ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือถ้ามี บุคคลใดทราบข้อมูลนั้น ก็อาจออกหมายเรียกให้บุคคล นั้นมาให้ถ้อยคำโดยอาศัยมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้

(เรื่องเสรีจที่ ๓๔๓/๒๕๔๙ วันที่ ก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของ เจ้าพนักงานตำรวจในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม ทางอินเทอร์เน็ต และของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

นายจันทน์ แจ่มสกล ย่อ

นายจิรพงษ์ เวชมงคล เรียบเรียง

ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

(คณะพิเศษ) ที่นำเสนอใจ

ในเดือนสิงหาคมนี้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ซึ่งให้ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แก่กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งได้มีข้อหาหรือที่แปลกและน่าสนใจอันเป็นการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปควรทราบไว้ จึงเห็นควรนำความเห็นดังกล่าวมาเผยแพร่ไว้ ดังนี้

เรื่องนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้หารือกรมบัญชีกลางก่อนว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเกี่ยวกับการจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ผลิตลำใยบรรจุกระป๋องของจังหวัดลำพูน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ มีจำนวนเกิน ๕ คนได้หรือไม่ เนื่องจากการจัดซื้อดังกล่าวได้กระทำในรูปของคณะกรรมการหลายชุดโดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ร่วมเป็นกรรมการเกิน ๕ หน่วยงาน ได้แก่ ๑. กรมส่งเสริมสหกรณ์ ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๓. กรมวิชาการเกษตร ๔. กรมส่งเสริมการเกษตร ๕. สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๖. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และ ๗. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า กรณีเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่งหรือ เกิดจากผลของการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งข้อ ๘ แห่งระเบียบฉบับดังกล่าวกำหนดด้วยว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ที่ได้รับความเสียหายหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร ซึ่งกรมบัญชีกลางได้แจ้งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับดังกล่าวโดยตรง กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้มีหนังสือหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าการที่กรมส่งเสริมสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในเรื่องนี้จะร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเกิน ๕ คน จะขัดกับข้อ ๘ แห่ง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ และหากเป็นการขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว กรมส่งเสริมสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีนี้อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมสหกรณ์แล้ว เห็นว่า ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นก็ได้ จะเห็นได้ว่าระเบียบมิได้กำหนดให้กรรมการต้องมาจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ ซึ่งตามข้อเท็จจริงที่หารือมา ปรากฏว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดสังกัดอยู่ต้องตกลงกันให้หน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้วให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมลงนามในคำสั่งดังกล่าว ในกรณีนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ เกิน ๕ คนได้ แต่จะต้องร่วมกันพิจารณาการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมจะเป็นกรรมการจำนวนไม่เกิน ๕ คน และร่วมลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งมีได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไว้ จึงต้องนำข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับเดียวกันดังที่ได้กล่าวแล้ว มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำนักกฎหมายปกครอง

คณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นคณะบุคคลที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ตามที่รัฐบาล คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานต่างๆ ของรัฐได้ส่งเรื่องผ่านทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีได้มีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการกฤษฎีกาต้องได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งกรรมการกฤษฎีกาในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ อดีตผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่างๆ ที่เกษียณราชการแล้ว

สภูปพิเศษฉบับนี้ จะขอแนะนำเรื่องของคณะกรรมการกฤษฎีกาให้บางท่านซึ่งอาจจะทราบอยู่บ้าง หรือบางท่านที่ไม่เคยทราบเลย ได้มีความรู้ความเข้าใจถึงสถานะ บทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มากขึ้น

๐ ความเป็นมา

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการแต่งตั้งองค์กรที่มีหน้าที่ในการถวายคำปรึกษาแก่พระมหากษัตริย์ในการบริหารราชการแผ่นดิน การร่างกฎหมาย และการพิจารณาเรื่องที่ราษฎรได้รับความเดือดร้อนอย่างเป็นทางการขึ้นเป็นครั้งแรกโดยพระองค์ได้ทรงตรา “พระราชบัญญัติเคาน์ซิลออฟสเตต คือ ที่ปรึกษาาราชการแผ่นดิน” ขึ้น และได้มีวิวัฒนาการเรื่อยมาตามลำดับ

จนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงแต่งตั้ง “คณะกรรมการกฤษฎีกา” โดยตรา “พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๗๖” ขึ้น ให้มีหน้าที่ในการจัดทำร่างกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับตามคำสั่งของสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี รับผิดชอบให้ความเห็นในทางกฎหมายแก่ทบวง การเมืองของรัฐบาล พิจารณาพิพากษาคดีปกครองตามที่กฎหมายให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการกฤษฎีกา หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกหลายครั้งจนถึงปัจจุบัน

๐ อำนาจหน้าที่

คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๒) รับผิดชอบให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐหรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๓) เสนอความเห็นและ
ข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับ

๐ การดำรงตำแหน่ง

๒ คณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบด้วยกรรมการซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตำแหน่ง และเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นกรรมการกฤษฎีกาโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ กรรมการกฤษฎีกามีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกก็ได้

๐ คุณสมบัติ

ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีผลงานระดับประเทศ หรือเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา โดยจะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดินและต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ตุลาการศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุด

(๓) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายในสถาบันการศึกษาของรัฐในระดับมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เคยเป็นกรรมการกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๕๓๖

(๕) มีความรู้และเคยทำงานในการร่างกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีและมีความชำนาญและความสามารถเป็นประโยชน์แก่งานของกรรมการร่างกฎหมาย

๐ การปฏิบัติหน้าที่

๑. งานร่างกฎหมาย การพิจารณา ร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นการตรวจพิจารณา ร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรี จัดส่งมาให้พิจารณา ซึ่ง “ในการพิจารณา ร่างกฎหมาย กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาความเป็นไปได้และขอบเขตที่จะต้องมีกฎหมายดังกล่าว ความสอดคล้องกับหลักกฎหมายและบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ความมีประสิทธิภาพของการจัดองค์กรและกลไกเพื่อการใช้บังคับกฎหมาย ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับการบริหารราชการ และภาระหรือความยุ่งยากของประชาชนหรือผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายนั้นด้วย และแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ในกรณีที่กรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าร่างกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักการ หรือมีความเห็นขัดแย้งกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ต้อง

^๑พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๓๖
^๒มาตรา ๑๓ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖
^๓มาตรา ๑๕ กว้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔

ปฏิบัติตามกฎหมาย กรรมการกฤษฎีกาจะเสนอความเห็น เพื่อขอให้มีการทบทวนในหลักการเสียก่อน หรือจะปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น และรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปก็ได้

๒. งานให้ความเห็นทางกฎหมาย งานให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาจะเป็นการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อหารือของหน่วยงานของรัฐในลักษณะ ดังนี้

- (๑) เป็นการวินิจฉัยการปฏิบัติราชการให้กับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- (๒) เป็นการวางระเบียบการปฏิบัติราชการ
- (๓) เป็นการวินิจฉัยข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

การประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกากว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งการประชุมเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

(๑) การประชุมปกติ เป็นการประชุมตามองค์คณะที่จัดไว้ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจะมีองค์คณะรวม ๑๒ คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการกฤษฎีกา ๙-๑๐ ท่าน

(๒.) การประชุมพิเศษ กรณีจำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรีบด่วน หรือกรณีต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขาธิการฯ อาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

(๓) การประชุมใหญ่ เลขาธิการฯ ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการกฤษฎีกาในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายได้มีมติหรือคำสั่ง หรือขอให้กรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่

(๒) เมื่อกรรมการร่างกฎหมายคณะใดคณะหนึ่งเห็นว่ามีปัญหาสำคัญที่ควรวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

หรือเลขาธิการฯ อาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการกฤษฎีกาได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ความเห็นของกรรมการกฤษฎีกาคณะใดคณะหนึ่งแตกต่างไปจากความเห็นของกรรมการกฤษฎีกาคณะอื่นหรือคำวินิจฉัยที่เคยมีมาแล้ว

(๒) เมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ขอให้ทบทุนปัญหาที่กรรมการกฤษฎีกาคณะใด คณะหนึ่งได้วินิจฉัยไปแล้ว

(๓) ความเห็นของกรรมการกฤษฎีกา ในคณะแตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการ กฤษฎีกามีได้ขอให้มีการประชุมใหญ่

(๔) เมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ที่สำคัญ หรือผลของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือน ต่อวิถีทางปฏิบัติราชการ อันอาจก่อให้เกิดผลเสียหาย แก่ประโยชน์สาธารณะหรือระบบบริหารราชการเป็น ส่วนรวม

๐ ปัจจุบัน

คณะกรรมการกฤษฎีกามีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๙๙ ท่าน แบ่งตามความรู้ ความเชี่ยวชาญและ ประสบการณ์เฉพาะด้าน เป็น ๑๒ คณะ ได้แก่

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๒ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๓ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการเงิน
- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการคมนาคม
- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๕ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการค้าและอุตสาหกรรม

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๖ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการค้าต่างประเทศและ ทรัพย์สินทางปัญญา

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๗ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ สิ่ง แวดล้อม และพลังงาน

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๘ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๙ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๐ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับสาธารณสุข

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๑ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทาง พังและทางอาญา

- กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๒ พิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการคลัง

คณะกรรมการกฤษฎีกาชุดปัจจุบันจะ หมทวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาสรรหาบุคคลที่ เหมาะสมเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย แต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาชุดใหม่ต่อไป

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ของประเทศไทย

อินเดียตั้งอยู่ในเอเชียใต้ ด้านเหนือติดประเทศจีน เนปาล และภูฏาน ด้านตะวันตกเฉียงเหนือติดปากีสถาน ด้านตะวันออกเฉียงเหนือติดพม่า ด้านตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ติดกับมหาสมุทรอินเดีย ด้านตะวันออกติดบังคลาเทศ มีพื้นที่ ๓,๒๘๗,๕๙๐ ตารางกิโลเมตร หรือใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ ๖ เท่า มีประชากรมากเป็นลำดับที่สองของโลก โดยมีประชากรมากกว่าหนึ่งพันล้านคน มีภาษาพูดรวมกันมากกว่า ๘๐๐ ภาษา นอกจากนี้ยังมีเรื่องชนชั้นวรรณะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จากข้อมูลเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าสังคมอินเดียมีความยุ่งเหยิงและซับซ้อนเพียงใด

คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ ๒๕ มกราคม ค.ศ.๑๙๕๐ (พ.ศ.๒๔๙๓) เดิมประกอบด้วยประธานกรรมการการเลือกตั้งเพียงท่านเดียว แต่ปัจจุบันประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งท่านและกรรมการอื่นอีกสองท่าน รวมเป็น ๓ ท่าน ทั้งประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีตามคำแนะนำของรัฐบาล สำหรับประธาน กกต.อินเดียคนปัจจุบันชื่อ **Mr. N. Gopalswami**

หลายท่านคงนึกสงสัยว่าเมื่อรัฐบาลเป็นผู้เสนอแต่งตั้ง กกต.แล้ว กกต.จะเที่ยงธรรมหรือต้องขอตอบว่าเมื่อรัฐบาลเสนอตั้ง รัฐบาลก็ต้องรับผิดชอบทางการเมือง และในสภาพสังคมที่ซับซ้อนเช่นนี้ การตรวจสอบจากภายนอกยิ่งเข้มข้นมากกว่าปกติ จึงยากที่รัฐบาลจะเสี่ยงเสนอตั้งพรรคพวกเป็น กกต. และมีข้อสังเกตว่าอินเดียเขาไม่กังวลกับ “ขาเข้า” ของ

ผู้ที่จะมาเป็น กกต.เท่าใดนัก ว่าจะต้องมีคุณสมบัติที่เลอเลิศประการใด แต่เขามีหลักประกันว่าเมื่อเข้ามาแล้ว “กกต.ต้องมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่” คือปลอดจากการแทรกแซงและแรงกดดันทั้งปวง ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปว่าเขามีความเป็นอิสระอย่างไร

กกต.อินเดียมีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (Secretariat of the Commission) เป็นฝ่ายเลขานุการ มีสำนักงานอยู่ที่ นิว เดลฮี ใช้งบประมาณอย่างอิสระจากการหารายได้โดยตรงระหว่าง กกต. และกระทรวงการคลัง ส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีผู้สงสัยว่ามากน้อยเพียงใดนั้น ขณะนี้สำนักงาน กกต.อินเดียมีเจ้าหน้าที่เพียง ๓๐๐ คนเศษ เท่านั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับการประกันว่าจะไม่ถูกแทรกแซงโดยฝ่ายบริหาร โดยตามกฎหมาย Chief Election Commissioner and the Election Commission (Condition of Services) Act (1991) นั้น กกต. มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และเกษียณอายุเมื่ออายุครบ ๖๕ ปี แล้วแต่ว่าเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งถึงก่อน โดยกรรมการการเลือกตั้งจะมีสถานภาพและได้รับเงินเดือนเช่นเดียวกับผู้พิพากษาศาลสูง และนอกจากนั้น การพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถทำได้กรณีเดียวคือ การ impeachment โดยรัฐสภา

การเลือกตั้งอินเดียเป็นไปตามกฎหมายเลือกตั้ง คือ Representation of People Act (1950) โดย กกต.มีหน้าที่ในการกำหนดและประกาศตารางการเลือกตั้ง (Election schedule) กำหนดคูหาเลือกตั้ง (polling station) ผู้มีสิทธิออกเสียงในแต่ละเขตเลือกตั้ง สถานที่นับคะแนน และการจัดการในและรอบบริเวณ

สถานที่ดังกล่าว และการจัดการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเมื่อประกาศกำหนดตารางการเลือกตั้งแล้ว จะมีการเปิดรับสมัคร และผู้สมัครก็สามารถเริ่มการหาเสียงในเขตเลือกตั้งที่ตนเองแข่งขันได้ โดยกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (Returning Officer of the Constituency) จะเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งสัปดาห์ และผู้สมัครมีเวลาอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ เพื่อหยั่งเสียงจากการรณรงค์การเลือกตั้งของตน และก่อนมีการเลือกตั้งระดับชาติ ๓ วัน จะมีการหยั่งเสียงเป็นการทั่วไปจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่

เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นลง กรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง และ กกต. จะรวบรวมรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งและออกประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง (Notification for the Due Constitution of the House) เมื่อกระบวนการเสร็จสิ้นลง ประธานาธิบดีจะเป็นผู้เรียกประชุม “โลกสภา” (Lok Sabha) หรือสภาผู้แทนราษฎร ต่อไป ซึ่งกระบวนการการเลือกตั้งระดับชาตินั้นเขาใช้เวลาประมาณ ๕-๘ สัปดาห์ (๓๕-๕๖ วัน)

หนึ่งในการเลือกตั้งนั้นทุกพรรคการเมืองปฏิบัติตาม Model Code of Conduct และมาตรการเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ กกต. กำหนดขึ้นเพื่อความสุจริตและเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งด้วย นอกจากนี้ กกต. มีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครที่ไม่ได้ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งภายในระยะเวลาและตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ และยังมีอำนาจในการยกเลิกหรือร่นระยะเวลาการมีผลของการสั่งให้ขาดคุณสมบัติดังกล่าวด้วย

มีข้อสังเกตว่า คำวินิจฉัยของ กกต. ไม่เบ็ดเสร็จเด็ดขาด โดยศาลสามารถตรวจสอบคำวินิจฉัยของ กกต. ได้ แต่ฝ่ายตุลาการจะไม่เข้าไปแทรกแซงกระบวนการเลือกตั้ง แต่เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำร้อง

(Election petition) ต่อศาลเพื่อให้ศาลเข้ามาตรวจสอบผลการเลือกตั้งได้

กกต. อินเดียเขายึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้เป็นคัมภีร์ในการปฏิบัติงาน โดย กกต. จะจัดให้มีการแถลงข่าวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะๆ ตลอดช่วงเวลาที่มีการจัดการเลือกตั้ง ตัวแทนสื่อทั้งจากภายในและภายนอกประเทศจะได้รับความสะดวกเพื่อรายงานความคืบหน้าของการเลือกตั้ง การนับคะแนน โดยผู้ที่ได้รับหนังสือเชิญจาก กกต. ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในหน่วยเลือกตั้ง และศูนย์นับคะแนน และ กกต. จะเผยแพร่รายงานสถิติและเอกสารอื่นๆ ต่อสาธารณะ และนอกจากนั้น ยังมีห้องสมุดที่เปิดให้บริการแก่ผู้ที่สนใจอีกด้วย

สิ่งที่แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการจัดการเลือกตั้งของอินเดียอีกประการหนึ่งก็คือ การที่อินเดียเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งสถาบันระหว่างประเทศเพื่อประชาธิปไตยและการช่วยเหลือทางการเลือกตั้ง (International Institution for Democracy and Electoral Assistance- IDEA) นอกจากนี้ กกต. ยังได้เคยส่งผู้เชี่ยวชาญและผู้สังเกตการณ์ไปยังประเทศต่างๆ ภายใต้วามร่วมมือของสหประชาชาติและสำนักงานเลขาธิการของเครือจักรภพอีกด้วย

ฝ่ายพัฒนากฎหมาย

คณะข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เดินทางไปศึกษาดูงานร่างกฎหมาย ณ ประเทศออสเตรเลีย

ระหว่างวันที่ ๖-๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ตอนสุดท้าย

(ต่อจากฉบับที่แล้ว) นายสงขลา วิชัยชิตะ กรรมการร่างกฎหมายประจำ เป็นหัวหน้าคณะข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เดินทางไปศึกษาดูงานร่างกฎหมาย ณ ประเทศออสเตรเลีย โดยในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะทำงานฯ ได้เดินทางไปดูงานและฝึกปฏิบัติที่ Parliament Councils Office (PCO) โดยมี Mr. John Leahy PSM (Parliamentary Counsel) พร้อมคณะให้การต้อนรับ และบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาพรวมของ Australian Capital Territory (ACT) รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน PCO ดังนี้

ACT เป็นเขตปกครองพิเศษ มีประชากรประมาณ ๓๓๐,๐๐๐ คน การบริหารจัดการคล้ายกับมลรัฐ มีเฉพาะสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นไม่มีวุฒิสภาโดยมีสมาชิกสภาผู้แทนฯ จำนวน ๑๗ คน และมีคณะรัฐมนตรีจำนวน ๕ คน

โครงสร้าง

PCO มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด ๒๔ คน ทำงานเต็มเวลา ๒๐ คน เป็นผู้ร่างกฎหมาย ๑๐ คน ส่วนที่เหลือเป็นฝ่ายสนับสนุนงานร่างกฎหมายของ PCO คุณสมบัติของผู้ร่างกฎหมายของ PCO ต้องเป็น Barrister หรือ Solicitor

อำนาจและหน้าที่

งานร่างกฎหมายของ PCO คล้ายกับระดับมลรัฐและระดับเครือรัฐ PCO จะยกร่างกฎหมายในระดับ ACT ทั้งพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรอง PCO ใช้ Legislation Act 2001 เป็นกลไกในการ

ร่างกฎหมายทั้งระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรอง และยึดถือเป็นหลักในการออกกฎหมาย การดำเนินการตามขั้นตอนการออกกฎหมาย รวมทั้งกล่าวถึงการตีความกฎหมายด้วย นอกจากนี้ยังมีคู่มือการทำงานทุกขั้นตอน ได้แก่ คู่มือการร่างกฎหมาย (Drafting Practice Guide) คู่มือการแก้ไขเพิ่มเติม (Amending Guide) และคู่มือการสะกดคำ คำย่อ และการใช้สัญลักษณ์ (Spelling, Abbreviations and Symbols Guide) เป็นเครื่องมือของผู้ร่างกฎหมาย ซึ่งคู่มือเหล่านี้ช่วยให้ผู้ร่างกฎหมายของ PCO ทำงานสะดวก รวดเร็ว และชัดเจนยิ่งขึ้น

ระยะเวลาในการยกร่างกฎหมาย

การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย ฉบับหนึ่ง มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประมาณ ๒-๓ คน แต่ละร่างกฎหมายมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ถ้าไม่เสร็จตามกำหนดเวลาก็จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คนอื่นเข้ามารับผิดชอบแทน และจะมีการประชุมเจ้าหน้าที่ของ

PCO เพื่อติดตามความคืบหน้าทุกเช้าวันจันทร์ โดยเฉลี่ยแล้วร่างกฎหมายฉบับหนึ่งใช้เวลาประมาณ ๓๐ วัน PCO ร่างกฎหมายให้กับรัฐบาล สมาชิกทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล และศาล (เฉพาะระเบียบวิธีการพิจารณาของศาล)

การร่างกฎหมายลำดับรองของ PCO

กลไกการร่างกฎหมายของ PCO มีความคล้ายคลึงกับหน่วยงานอื่นๆ ในออสเตรเลีย มีคู่มือในการร่างกฎหมายในทุกขั้นตอน ส่วนที่แตกต่างจากสภาอื่นๆ คือ มีแต่สภาผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียวเท่านั้น โดยไม่มีวุฒิสภา

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

ACT Legislative Assembly Canberra

คณะทำงานฯ เดินทางไปดูงานและฝึกปฏิบัติที่สภาร่างกฎหมาย (ACT Legislative Assembly) ประธานสภาร่างกฎหมาย Mr. Wayne Berry MLA (speaker) ให้การต้อนรับและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่บรรยายสรุปเกี่ยวกับสภาร่างกฎหมาย ดังนี้

๑. Australia Capital Territory (ACT)

ACT เป็นเขตปกครองพิเศษ ในกรุงแคนเบอร์รา ซึ่งอยู่ในรัฐนิวเซาท์เวล ACT เกิดขึ้นโดยกฎหมายระดับพระราชบัญญัติออกโดยเครือรัฐ กำหนดขอบเขตอำนาจในเรื่องนิติบัญญัติของ ACT กล่าวคือ ACT ไม่มีอำนาจเต็ม อาจถูกยับยั้งโดยเครือรัฐได้ ซึ่งจะแตกต่างจากมลรัฐอื่นๆ ซึ่งเครือรัฐไม่อาจยับยั้งการออกกฎหมายได้ เนื่องจากมลรัฐต่างๆ ของออสเตรเลียเกิดขึ้นก่อนเครือรัฐ

๒. สภาร่างกฎหมาย

สภาร่างกฎหมายเป็นหน่วยงานขนาดเล็กมีลักษณะเป็นเขตปกครองพิเศษ มีสมาชิกสภาทั้งหมด ๑๗ คน เป็นฝ่ายรัฐบาล ๙ คน คณะรัฐมนตรี ๕ คน และฝ่ายค้าน ๘ คน

สภาร่างกฎหมายมาจากการเลือกตั้ง เมื่อได้สมาชิกสภาร่างกฎหมายแล้ว ที่ประชุมสภาร่างกฎหมายร่วมกันเลือกประธานและรองประธานและหลังจากนั้นจะเลือกหัวหน้ารัฐบาล (Chief Minister) และ Chief Minister เป็นคนแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีของตนเอง ๕ คน แม้จะสภาร่างกฎหมายจะมีขนาดเล็กแต่กฎหมายที่ออกโดยสภาร่างกฎหมายนี้ก็มีความเทียบเท่ากฎหมายของมลรัฐอื่น

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙

The Office of Parliamentary Counsel (OPC) Canberra

คณะทำงานฯ เดินทางไปดูงานและฝึกปฏิบัติที่สำนักงานที่ปรึกษารัฐสภา (The Office of Parliamentary Counsel (OPC)) Mr. Peter Quiggin หัวหน้า OPC ให้การต้อนรับ และบรรยายสรุปภาพรวมของ OPC และกระบวนการร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติของเครือรัฐออสเตรเลีย ดังนี้

OPC เป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดของ Attorney-General มีหน้าที่เพียงอย่างเดียวคือร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมดประมาณ ๕๐ คน เป็นเจ้าหน้าที่ร่างกฎหมายประมาณ ๒๕ คน ในจำนวนนี้เป็น Senior Drafter ๑๓ คน การรับผิดชอบงานร่างกฎหมาย เมื่อร่างกฎหมายเสร็จแล้วสามารถส่งออกจากสำนักงานได้โดยไม่ต้องผ่านหัวหน้าของสำนักงานฯ

เมื่อร่างกฎหมายเข้ามาสู่การพิจารณาของสำนักงานฯ หัวหน้าจะจ่ายงานให้กับเจ้าหน้าที่ร่างกฎหมายที่มีงานน้อยเวียนไปไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ยกเว้นกฎหมายเกี่ยวกับภาษี สำนักงานฯ จะไม่รับพิจารณาร่างกฎหมายที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องยกร่างมาแล้ว เมื่อวิเคราะห์ Instruction แล้ว จะจัดประชุมกับหน่วยงานเจ้าของร่างเพื่อจัดทำ Blueprint ซึ่งถือเป็นแนวทางการร่างกฎหมายกำหนดเป็นประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติม และความเห็นหรือข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ข้อยุติตรงกันแล้ว ผู้ร่างกฎหมายจึงจะเริ่มร่างกฎหมาย และร่างกฎหมายเสร็จแล้วจะส่งร่างกฎหมายให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องพิจารณาเบื้องต้น หน่วยงานเห็นชอบด้วยแล้วจะส่งร่างกฎหมายให้คณะรัฐมนตรีอาวุโส (Senior Cabinet)

๑. ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย

- คณะรัฐมนตรี
- นายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรี

๒. การกำหนดลำดับความสำคัญของร่างกฎหมาย

คณะกรรมการกิจการรัฐสภาเป็นผู้กำหนดลำดับความสำคัญของร่างกฎหมาย เป็น ๓ ระดับ คือ ระดับ A ระดับ B ระดับ C และระดับ T ซึ่งระดับ T หมายถึงร่างที่มีความสำคัญเร่งด่วนและมีกำหนดระยะเวลา

๓. หลักการและเนื้อหาสาระที่ประสงค์ให้มีในร่างกฎหมาย

หน่วยงานเจ้าของเรื่องจะจัดส่งหลักการและเนื้อหาสาระที่ประสงค์ให้มีในร่างกฎหมาย (Drafting Instruction) ให้กับ OPC

๔. การจัดแบ่งงานให้เจ้าหน้าที่ร่างกฎหมาย

หัวหน้าของ OPC จะจ่ายงานให้กับเจ้าหน้าที่ร่างกฎหมาย โดยให้กับ Senior Drafter และ Assistance Drafter ร่างกฎหมายฉบับหนึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ร่างกฎหมายรับผิดชอบร่าง ๒ คน โดย Assistance Drafter จะหมุนเวียนเรียนรู้งานจาก Senior Drafter ทุกคน หมุนเวียนไปตามปริมาณงานของเจ้าหน้าที่ร่างกฎหมาย ไม่จำกัดตามความเชี่ยวชาญ

๕. การร่างพระราชบัญญัติ

ผู้ร่างกฎหมายจะร่างกฎหมายโดยหารือกับหน่วยงานเจ้าของเรื่องควบคู่กันไป

๖. การขอความเห็นชอบเบื้องต้นจากวิปรัฐบาล

เมื่อกฎหมายส่งออกจาก OPC แล้วจะต้องเข้าสู่กระบวนการได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี พรรคการเมือง Legislative Approval Process (LAP) (กระบวนการให้ความเห็นชอบร่างกฎหมาย โดยเลขาธิการฯ (Secretary of Parliament) จะพิจารณาว่าร่างกฎหมายมีการให้ความเห็นชอบแต่ละขั้นตอนครบถ้วนหรือไม่) และขั้นตอนและกระบวนการให้ความเห็นชอบ พร้อมกันนี้ OPC จะต้องทำบันทึกประกอบร่างกฎหมาย เพื่อใช้ในการให้ความเห็นชอบของ LAP

๗. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของ OPC ในการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภา

ในการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภาจะมีการอภิปรายตัวร่าง และผ่านการพิจารณาในหลักการทั้งสองสภา ผู้ร่างกฎหมายจะต้องเตรียมพร้อมให้ความช่วยเหลือรัฐบาลในการแก้ไขร่างกฎหมายในสภาด้วย

๘. การลงนามและวันใช้บังคับ

ในชั้นการเสนอร่างให้ Governor General ลงนามเพื่อใช้บังคับ OPC เข้าไปตรวจสอบว่าร่างกฎหมายที่มีการแก้ไขในสภานั้นถูกต้องตรงกับร่างที่ส่งมาถึง

หรือไม่จากนั้น เมื่อตรวจสอบแล้วจะเสนอความเห็น ต่อ AG และ AG จะส่งไปให้ Governor General ลงนาม

๙. Special areas of Interest

๙.๑ Public Participation การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอน และมี ๓ รูปแบบ คือ Public enquiring, Public Consultation และ Public Hearing โดยจะเจาะจงเฉพาะผู้มีส่วนได้เสียเท่านั้น

๙.๒ การประเมินผลกระทบของกฎหมายที่จะออก Impact Assessment of the proposed law กฎหมายทุกฉบับจะต้องมีการทำ Impact Assessment โดยหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

- ขั้นตอนก่อนทำ Drafting Instruction หน่วยงานเจ้าของเรื่องและกระทรวงต้องหารือร่วมกันถึงผลที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จะส่ง Drafting Instruction มาส่งให้ OPC และส่งต่อให้คณะรัฐมนตรี

- เมื่อมี Drafting Instruction แล้ว และ OPC ร่างเป็นกฎหมายเสร็จแล้ว OPC ก็จะเวียนร่างกฎหมายนั้นไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่ง

วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙

The Office of Parliamentary Counsel (OPC) Canberra

คณะทำงานเดินทางไปดูงานและฝึกปฏิบัติที่ OPC เป็นวันที่สอง รองหัวหน้า OPC ให้การต้อนรับ และบรรยายสรุปเกี่ยวกับกระบวนการในการร่างกฎหมายของ OPC

การตรวจสอบร่างกฎหมาย (Editing)

เมื่อร่างกฎหมายเสร็จแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบ โดยทีมตรวจสอบเป็นนักอักษรศาสตร์ประกอบด้วย Editor ๑ คน และผู้ช่วย ๓ คน ถ้าทีมตรวจสอบพบข้อผิดพลาดในร่างกฎหมาย ผู้ร่างกฎหมายจะต้องแก้ไข ถ้าไม่แก้ไขจะต้องมีการรายงานไปยังหัวหน้า OPC เมื่อทีมตรวจสอบตรวจสอบร่าง

กฎหมายเรียบร้อยแล้วจะส่งร่างออกจาก OPC ไปยังรัฐสภา

การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานใน OPC

๑. เฉลียวฉลาด - วิเคราะห์เป็น แก้ไขปัญหาได้ OPC จะรับสมัครจากเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๒. ความสามารถในการใช้ภาษา การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สามารถอธิบายออกมาได้อย่างชัดเจน

๓. ความสามารถในการสื่อสาร เนื่องจากต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นในสำนักงาน และหน่วยงานอื่น

๔. มีความละเอียดรอบคอบในรายละเอียด เช่น ใส่ใจในการใช้วรรคตอน สัญลักษณ์ ไวยากรณ์

๕. ความรู้ในกฎหมาย ต้องมีความรู้พื้นฐานทางด้านกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง กฎหมายปกครอง และกฎหมายทั่วไป

๖. มีประสบการณ์ทางด้านกฎหมายอย่างน้อย ๒ ปี

๗. มีทัศนคติที่ดีในการให้ความช่วยเหลือหน่วยงานเจ้าของร่าง

แรงจูงใจในการรักษาบุคลากรให้อยู่กับ OPC (retention)

๑. รายได้/การเลื่อนตำแหน่ง

๒. ความพอใจในการทำงาน งานของ OPC มีความท้าทายความสามารถและความรู้ มี

๓. ความภาคภูมิใจในงานร่างกฎหมายที่รับผิดชอบ

๔. สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เยียบสงบ มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ครบถ้วน

๕. มีเวลาทำงานที่เหมาะสม

๖. มีห้องทำงานส่วนตัว

การฝึกอบรม

การฝึกอบรมผู้ช่วยร่างกฎหมายใหม่โดยให้ทำงานจริง โดยมี Senior Drafter เป็น ตัวเตอร ์ทำงานด้วยกันเป็นคู่ตลอด แม้แต่ร่องหัวหน้าสำนักงานก็ต้องรับฝึกอบรมผู้ช่วยร่างกฎหมาย

กฎหมายรัฐธรรมนูญกับการร่างกฎหมายของเครือรัฐ

รัฐธรรมนูญได้กำหนดอำนาจและขอบเขตของเครือรัฐในเรื่องการตรากฎหมายไว้โดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑ ว่า ขอบเขตอำนาจของเครือรัฐเป็นเช่นไร ซึ่งก็สามารถสรุปได้ว่าอำนาจที่ไม่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นอำนาจของเครือรัฐ จะเป็นอำนาจของแต่ละมลรัฐ ในขณะที่เครือรัฐออกกฎหมายนอกเหนือจากอำนาจที่กำหนดในมาตรา ๕๑ ผู้ที่ถูกระทบสิทธิตามกฎหมายสามารถหยิบยกกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของศาล ศาลสูงมีอำนาจสั่งไม่ให้นำ

กฎหมายนั้นมาใช้บังคับได้ แต่กฎหมายนั้นก็ยังคงอยู่และต้องมีการยกเลิกในภายหลัง มิฉะนั้นจะเป็นการให้อำนาจตุลาการมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วนในมาตรา ๑๐๙ จะกำหนดว่า กฎหมายของเครือรัฐเหนือกฎหมายของเครือรัฐ ถ้ากฎหมายของแต่ละมลรัฐขัดแย้งกันให้ใช้กฎหมายของเครือรัฐ

ยกตัวอย่างเช่น การนำช้างป่าเข้ามาในออสเตรเลีย จะอยู่ในขอบอำนาจของเครือรัฐหรือไม่โดยหลักแล้วเครือรัฐไม่สามารถออกกฎหมายได้โดยตรงแต่อาจออกกฎหมายอื่นห้ามนำเข้าช้างป่าได้ เช่น กฎหมายบริษัท หรือกฎหมายภาษีเป็นการเฉพาะ แต่จะห้ามทุกคนไม่ได้

ถ้า OPC พิจารณา Instruction มีประเด็นขัดต่อรัฐธรรมนูญ ก็จะตั้งข้อสังเกตให้หน่วยงานไปปรึกษากับ Australian Government Solicitor

การดำเนินงานตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change)

ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change) ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ โดยพิจารณาเลือกกระบวนการจากประเด็นยุทธศาสตร์ “การพัฒนากระบวนการออกกฎหมาย” คือ กระบวนการร่างกฎหมาย เพื่อพัฒนากระบวนการร่างกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ซึ่งได้จัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง ๔ ด้าน คือด้านขั้นตอน/วิธีปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่ และด้านบุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

๑. ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านขั้นตอน/วิธีปฏิบัติงาน (Process) ประกอบด้วย
 - ๑.๑ การกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสู่ผู้บริหารระดับกลาง
 - ๑.๒ การกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบและระยะเวลาที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานร่างกฎหมาย
๒. ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี (Technology) ประกอบด้วย
 - ๒.๑ การพัฒนาปรับปรุงระบบสารสนเทศของสำนักงาน
 - ๒.๒ การพัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูล ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และทันสมัย
 - ๒.๓ การจัดหา Hard ware และ Soft ware ที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน
 - ๒.๔ การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศที่ถูกต้องให้แก่บุคลากร
๓. ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่ (Structure) ประกอบด้วย
 - ๓.๑ การจัดสรรบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของสำนัก/ฝ่ายกฎหมายอย่างเหมาะสม
 - ๓.๒ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมายมีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ
 - ๓.๓ การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ
๔. ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร (Human Capital) ประกอบด้วย
 - ๔.๑ การพัฒนาความรู้พื้นฐานในการจัดทำร่างกฎหมาย
 - ๔.๒ การพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายมหาชนกฎหมายเฉพาะด้านตลอดจนความรู้ด้านการบริหารจัดการ
 - ๔.๓ การพัฒนาสมรรถนะความเชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย
 - ๔.๔ การพัฒนาทักษะ ความรู้และความสามารถในการดำเนินการศึกษาวิจัยทางกฎหมาย
 - ๔.๕ การพัฒนาทักษะ ความรู้และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและการจัดทำคำแปลกฎหมาย

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐- ๒๕๕๑ สำนักงานได้พิจารณาคัดเลือก **กระบวนการให้ความเห็นทางกฎหมาย** มาจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change) สำหรับรายละเอียดผลการดำเนินงานนั้นจะรายงานให้ทราบต่อไป

กลุ่ม ก.พ.ร.
ส่วนนโยบายและแผน สำนักอำนวยการ

ประมวลภาพกิจกรรม Activities

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ได้มีการประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาครบทั้ง ๑๒ คณะ เพื่อพิจารณาเรื่องความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” โดยที่ประชุมได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งในหลักวิชานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ บทบัญญัติกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมมีมติว่า คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่ารวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งในส่วนท้องถิ่นด้วย

นางสาวพวงเพชร สารคุณ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานมอบประกาศนียบัตรในพิธีปิดการฝึกอบรม หลักสูตร “นักกฎหมายมหาชนภาครัฐ รุ่นที่ ๒” ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมปรีดีพนมยงค์ โดยผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบด้วย นิตិกรระดับ ๓-๘ จากส่วนราชการต่างๆ ผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมายในรัฐวิสาหกิจ โดยการฝึกอบรมฯ ได้รับความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นอกสถานที่ โดยจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่เพื่อเผยแพร่ความรู้และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของสำนักงานให้แก่ประชาชนทั่วไปในวันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ บริเวณทางเข้าสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน สถานีย่อยจตุจักรและบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยมีประชาชนให้ความสนใจและเข้ามาสอบถามข้อมูลต่างๆ เป็นจำนวนมากพอสมควร

คติพจน์ประจำพระองค์*

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ทรงมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อประโยชน์ของบ้านเมืองด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยทรงถือว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักกฎหมาย ทรงมีพระทัยเมตตาต่อคนทั่วไป โดยทรงยึดหลักของอังกฤษที่ว่า “คนทุกคนต้องเคารพเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จะทำอะไรต้องคิดถึงคนอื่น”

พระองค์ท่านทรงมีวิริยะอุตสาหะในการทำงานอย่างดี ทรงตรากตรำทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เมื่อพระยามานวราชเสวีได้ทูลกับพระองค์ว่า “ไม่เคยเห็น ใครทำงานมากอย่าง ได้ฝ่าพระบาทมีพระประสงค์อย่างไร” พระองค์ท่านทรงตอบว่า “รู้ใหม่ว่า My Life is Service” (ชีวิตของฉันเกิดมาเพื่อรับใช้ประเทศชาติ) และทรงยกคติพจน์ของชาวอังกฤษชื่อ Kingley’s ให้ฟังโดยรับสั่งว่า ทรงยึดคติพจน์เป็นหลักประจำพระองค์ คือ

“คนเราควรจะให้
ควรกินแต่พอประมาณ
ควรจะช่วยเหลือคนอื่น
ควรจะได้รับใช้

แต่ไม่ควรจะขออะไรจากคนอื่น
แต่ไม่ควรมากเกินไปถึงกับท้อทง
ไม่ใช่เหยียบย่ำ
ไม่ควรคิดเป็นนายคน”*

*ที่มา...หนังสือรพี'๔๗ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง